

Curtea Supremă de Justiție
DE C I Z I E

20 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte:

Țurcan Anatolie

Judecători:

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Barbă Tudor în numele lui Balagura Marcel, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2023, în cauza contravențională în privința lui Mocanu Serghei

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.03.2021- 16.08.2021;

Prima instanță: 10.02.2022- 28.06.2022;

Instanța de recurs: 09.09.2021- 14.12.2021;

Instanța de recurs: 25.07.2022- 24.01.2023;

Instanța de recurs în anulare: 16.05.2023- 20.02.2024.

c o n s t a t ă :

1. La data de 19.02.2021, agentul constatator Pripa Elena, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria nr. MAI05 169466, prin care Mocanu Serghei a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 20 unități convenționale, ceea ce constituie 1000 lei, iar pentru contravenție prevăzută de art. 354 Cod contravențional, a fost sancționat cu amendă în mărime de 15 unități convenționale, ceea ce constituie 1750 lei, pentru că la data de 15.01.2021, ora 09:15, aflându-se în incinta Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, mun. Chișinău, XXXXX din intenții huliganice i-a aplicat o lovitură cu piciorul în regiunea spatelui lui Balagura Marcel, totodată numindu-l cu cuvinte necenzurate înjurându-l, astfel înjosindu-i onoarea și demnitatea.

La data de 19.02.2021, Mocanu Serghei a depus contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție, solicitând declararea nulă a procesului-verbal cu privire la contravenție și, respectiv, a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale, cu încetarea procesului contravențional.

În motivarea contestației Mocanu Serghei a indicat că, probe pertinente și admisibile care ar dovedi fapta criminală nu există. Astfel consideră că a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenitei prevăzute de art. 69 alin. (1) și 354 Cod contravențional, contrar prevederilor art. 6, 7, 375 Cod contravențional, dat fiind că în

fabula indicată de agentul constator în procesul-verbal, nu se indică concret care anume acțiuni ale sale constituie contravențiile incriminate. La fel a indicat că, procesul verbal nu corespunde prevederilor art. 443 Cod contravențional, iar încălcările nominalizate în temeiul art. 441 alin. (1) și 445 Cod contravențional au ca efect nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 16 august 2021, contestația depusă de Mocanu Serghei s-a respins ca neîntemeiată.

2. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, *recurs în termen a declarat Mocanu Serghei*, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond în alt complet de judecată.

În motivarea recursului se invocă faptul că, probe pertinente și admisibile care ar dovedi fapta criminală nu există. Astfel consideră că a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenitei prevăzute de art. 69 alin. (1) și art. 354 Cod contravențional, contrar prevederilor art. 6, 7, 375 Cod contravențional, dat fiind că în fabula indicată de agentul constator în procesul-verbal, nu se indică concret care anume acțiuni ale sale constituie contravențiile incriminate. La fel a indicat că, procesul verbal nu corespunde prevederile art. 443 Cod contravențional, iar încălcările nominalizate în temeiul art. 441 alin. (1) și 445 Cod contravențional au ca efect nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție.

Susține recurentul că, instanța de fond a examinat contestația în lipsa sa, superficial fără a aprecia toate circumstanțele cazului încălcând dreptul său la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care prezumă dreptul și la o hotărâre și decizie legală, motivată.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2021, s-a admite recursul declarat de Mocanu Serghei, s-a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 16 august 2021 și s-a dispus rejudecarea cauzei în primă instanță, în alt complet de judecată.

4.1 În motivarea concluziei sale, instanța de recurs a menționat că, la data de 24.03.2021, persoana în a cărei privință a fost intentat proces contravențional, Mocanu Serghei a depus o cerere privind refuzul aplicării procedurii scrise și examinarea cauzei în ședință publică, din motiv că, a fost lipsit de drepturile sale de către agentul constator ce se reflectă în procesul verbal de audiere pe care dorește să le realizeze în instanța de judecată potrivit Codului contravențional și Codului de procedură penală.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 20 aprilie 2021, s-a respins cererea lui Mocanu Serghei și s-a dispus examinarea contestației depusă de Mocanu Serghei împotriva procesului verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI05169466 și a deciziei de sancționare din 19.02.2021, în procedură scrisă.

Consecvent, instanța de recurs a considerat că soluția primei instanțe nu poate fi reținută, urmând a fi casată.

Prin prisma prevederilor art. 458, 464¹, 464² Cod contravențional, instanța de recurs a considerat că instanța pripit a dispus judecarea cauzei în procedură scrisă, or,

persoana în a cărei privință a fost intentat proces contravențional Mocanu Serghei a refuzat aplicarea procedurii scrise și a solicitat examinarea cauzei în ședință publică, pentru a putea demonstra nevinovăția lui prin prezentarea probelor, astfel cauza urma a fi examinată cu participarea părților.

Subsidiar, încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 20 aprilie 2021 nu a fost expediată părților.

5. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 iunie 2022, a fost admisă contestația lui Mocanu Serghei împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și deciziei privind aplicarea sancțiunii contravenționale din 19.02.2021, în temeiul art. 69 alin. (1), 354 Cod contravențional. Au fost anulate procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI 05 169466, cu decizia de sancționare în baza art. 69 alin. (1), 354 Cod contravențional, întocmite la data de 19.02.2021, de către agentul constatatator Pripa Elena - subofițer superior de sector al SP-1 din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani, în privința lui Mocanu Serghei. A fost încetat procesul contravențional inițiat în temeiul art. 69 alin. (1), 354 Cod contravențional în privința lui Mocanu Serghei din motivul nulității procesului verbal.

6. Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată, agentul constatatator Pripa Elena și Balagura Marcel au declarat recurs

6.1 *Agentul constatatator Pripa Elena a declarat recurs*, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că comportamentul care l-a manifestat Mocanu Serghei cade sub incidența prevederilor art. 69 și 354 mai mult ca atât instanța de judecată nu dat o apreciere cuvenită probelor administrate pe dosar mai ales că nu s-a expus pe marginea vinovăției lui Mocanu care se confirma prin: decizia privind inițierea procedurii contravenționale, informația 112 din 15.01.2021, plângerea victimei din 15.01.2021, proces verbal de audiere a victimei, raportul de constatare 202102P0152 din 15.01.2021, procesul verbal privind actele de constatare din 15.01.2021, proces verbal de examinare din 15.01.2021 cu tabel foto și procesul verbal cu privire la contravenție întocmit în privința făptuitorului și mărturiile depuse de către Butucel Victor.

6.2 *Recurentul Balagura Marcel în recursul său* a solicitat casarea hotărârii cu remiterea cauzei la rejudecare.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2023, s-a respins ca nefondate recursurile declarate de către agentul constatatator Pripa Elena și recurentul Balagura Marcel și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 iunie 2022.

8.1 În motivarea concluziei sale, instanța de recurs a menționat că cerințele legale indicate în prevederile art. 443 alin. (1) și 445 alin. (1) Cod contravențional nu au fost respectate de către agentul constatatator, or, în partea rezolutivă a procesului-verbal cu privire la contravenție, la stabilirea sancțiunii definitive pentru concurs de contravenții, prin cumularea sancțiunilor, agentul constatatator Pripa Elena a aplicat o sancțiune care depășește limitele stabilite de articolul care prevede sancțiunea mai gravă.

Așadar, pentru aplicarea corectă a prevederilor art. 44 alin. (2) Cod contravențional, agentul constatator urma să aplice o sancțiune pentru concurs de contravenții care să nu depășească limitele stabilite de articolul care prevede sancțiunea mai gravă, adică să nu depășească sancțiunea de la art. 69 alin. (1), dar și sancțiunea art. 354 Cod contravențional, astfel încât amenda totală stabilită lui Mocanu Serghei pentru contravențiile care i-au fost incriminate urma să nu fie mai mare de 30 unități convenționale.

Contrar însă, agentul constatator a stabilit o amendă pentru concurs de contravenții, prin cumulul sancțiunilor aplicate, în mărime de 35 unități convenționale (1750 lei), ceea ce în mod vădit este peste limita stabilită de articolul care prevede sancțiunea mai gravă.

În această ordine de idei, procedând la analiza procesului-verbal cu privire la contravenție, și în mod individual la partea rezolutivă a acestuia - decizia agentului constatator de aplicare a sancțiunii contravenționale, instanța a determinat că, aceasta este una contrară prevederilor imperative din Codul contravențional, și anume contrară stipulărilor normei care determină aplicarea sancțiunii contravenționale în cazul pluralității de contravenții, abatere care afectează în mod esențial fondul cauzei și pentru care, legiuitorul a stabilit sancțiunea nulității relative a procesului-verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 alin. (2) Cod contravențional.

În susținerea poziției sale, instanța de recurs a reținut că, în cazul de față, fondul cauzei, la examinarea unei contestații, îl reprezintă inclusiv verificarea legalității procesului-verbal cu privire la contravenție prin prisma temeiurilor de declarare a nulității absolute sau relative, iar prin stabilirea în privința făptuitorului a unei sancțiuni contrară prevederilor legale, în mod evident, fondul cauzei a fost afectat, fapt care constituie temei de declarare a nulității relative, care se soldează însă cu aceleași efecte juridice ca și în cazul nulității absolute, și anume cu declararea nulă a procesului-verbal cu privire la contravenție, inclusiv a părții rezolutive a acestuia - decizia agentului constatator de aplicare a sancțiunii contravenționale.

Instanța de recurs a reținut că, eroarea comisă de către agentul constatator la stabilirea sancțiunii contravenționale pentru pluralitate de contravenții, este una de natură să afecteze în mod esențial fondul cauzei din motivul că aceasta nu poate fi înlăturată în nici un mod de către instanța de judecată, mai ales la etapa de examinare a unei contestații, or contravențiile care fac obiectul procesului-verbal contestat au fost constatate și examinate de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani, de competența căruia a fost inclusiv aplicarea sancțiunii contravenționale la etapa de examinarea a cauzei, iar fondul cauzei care se examinează în instanța de judecată îl constituie contestația făptuitorului Mocanu Serghei, la soluționarea căreia instanța verifică legalitatea deciziei de sancționare, fără a fi însă competentă de a modifica sau de a stabili o altă sancțiune contravențională în limitele prevăzute de lege.

8.2 În conformitate cu prevederile art. 466 Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești au devenit irevocabile.

9. Împotriva deciziei instanței de recurs, *avocatul Barbă Tudor în numele lui Balagura Marcel a declarat recurs în anulare*, prin care solicită să fie casată decizia și remiterea cauzei la rejudecare.

În motivare recurentul a invocat că:

- lui Balagura Marcel i-au fost încălcat drepturile fundamentale prevăzute de art. 20 al Constituției R. Moldova, art. 19 Cod de procedură penală, art. 6 CEDO, dreptul la un proces echitabil, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală;

- din materialele cauzei și probele administrate rezultă faptul că acțiunile agresive ale contravenientului Serghei Mocanu față de recurent, demonstrează acțiunile de huliganism nu prea grav și injurie care cad sub incidența prevederilor 69 alin. (1) și art. 354 Cod contravențional, însă instanța de fond și de apel nu s-au expus și nu au dat o apreciere cuvenită a probelor administrate pe marginea vinovăției lui Serghei Mocanu;

- instanța de fond și de apel a aplicat incorect și ilegal prevederile legii, anulând procesul verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare menționate, întocmite în privința lui Mocanu Serghei cu încetarea procesului contravențional.

10. Examinând admisibilitatea recursului în anulare declarat în raport cu materialele cauzei, completul de judecată concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. XI alin. (3¹) din Legea privind modificarea unor acte normative (nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023, modificarea Codului de procedură penală), completat prin Legea privind modificarea unor acte normative, (nr. 286 din 05.10.2023, în vigoare 28.11.2023, modificarea Codului de procedură penală), recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.

Hotărârea judecătorească irevocabilă, împiedică redeschiderea procesului penal cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

În cauza deferită judecății o atare eroare nu a fost constatată de către completul de judecată.

Or, completul de judecată reiterează că dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, stipulează exhaustiv care sunt temeiurile de declarare a recursului în anulare, și anume, că *hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii*, iar alin. (2) al aceluiași articol, prevede că, *recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în prezentul articol sau este declarat repetat*.

Conform art. 456 alin. (1) coroborat cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, completul decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat, în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art. 455 Cod de procedură penală.

În textul art. 455 alin. (2) Cod de procedură penală, se specifică cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs în anulare, în special este descris conținutul acesteia. Norma procesuală reglementează obligația recurentului de a aduce în textul recursului argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea expresă a temeiurilor prevăzute de art. 453 Cod de procedură penală.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală– adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2023, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2023, este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

În asemenea condiții, completul de judecată conchide că titularul recursului nu a respectat cerințele legale cu privire la întocmirea unei cereri de recurs în anulare, ignorând prevederile art. 455 Cod de procedură penală în acest aspect.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 453, 456 Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Barbă Tudor în numele lui Balagura Marcel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2023, în cauza contravențională privind-l pe Mocanu Serghei, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Președinte:

Țurcan Anatolie

Judecători:

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie